

Innst. S. nr. 98

(2003-2004)

Innstilling til Stortinget fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen

Dokument nr. 8:124 (2002-2003)

Innstilling fra familie-, kultur- og administrasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Magnar Lund Bergo, May Hansen og Audun Bjørlo Lysbakken om å forby salg av billetter på svartebørs

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dag er det i prinsippet ikke ulovlig å drive en forretningsvirksomhet som baserer seg på å kjøpe opp billetter til ulike arrangementer, som konserter, fotballkamper e.l., og videreselge billettene til en betydelig høyere pris. Den forretningsideen er en fordyrende mellommannsvirksomhet populært kalt svartebørshandel. Denne type virksomhet har ekspandert de seneste år.

Slik virksomhet strider mot tanken om at kultur- og underholdningstilbud skal være et tilbud til det brede lag av befolkningen. En forutsetning for denne målsetningen må være at man sikrer at prisene holdes på et rimelig nivå.

Forslagsstillerne viser til at Danmark helt siden 1919 har hatt et lovfestet forbud mot videresalg av billetter med sikte på økonomisk fortjeneste.

Forslagsstillerne fremmer følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen fremme et lovforbud mot videresalg av billetter til offentlige arrangementer i vinnings hensikt med utgangspunkt i den danske loven på området."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Eirin Faldet, Trond Giske og Torny Pedersen, fra Høyre, Afshan Rafiq, lederen Sonja Irene Sjøli og Ole-

mic Thommessen, fra Fremskrittspartiet, Ulf Erik Knudsen og Karin S. Woldseth, fra Sosialistisk Venstreparti, Magnar Lund Bergo og May Hansen, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen og Ola T. Lånke, og fra Senterpartiet, Eli Sollied Øveraas, er enig med forslagsstillerne i at organisert svartebørssalg til ulike konserter og idrettsarrangementer er et økende problem. En rekke aktører fremstår på dette markedet på en slik måte at publikum blir villedet og påføres tap. Samlet sett oppnår disse aktørene betydelig fortjeneste, ofte i spekulasjon om at den enkelte kunde ikke orker å forfølge saken. På bakgrunn av de opplysninger som har kommet frem i saken, mener komiteen også det er grunn til å anta at enkelte aktører også driver regulert svart omsetning uten regnskap og skatt. Komiteen fremmer derfor følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike tiltak mot svartebørshandel, herunder en vurdering av et lovforbud, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en sak om dette."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enig med forslagsstillerne i at kultur- og underholdningstilbud skal være et tilbud til det brede lag av befolkningen. Disse medlemmer ser klare negative trekk ved den virksomheten enkelte firmaer og personer driver innenfor mellommannsvirksomhet med oppkjøp av billetter til ulike arrangementer, som konserter, fotballkamper eller lignende og videreselger billettene til en betydelig høyere pris enn det opprinnelige. Disse medlemmer har imidlertid liten tro på at en lov mot såkalt "svartebørshandel" vil kunne fjerne dette problemet.

Disse medlemmer vil henvise til lederartikkel i bladet Dine Penger hvor temaet svartebørs er behandlet:

Beriktiget avtrykk

"Dette er latterlig bruk av tid og skattepenger. Politiet har andre og viktigere oppgaver enn å arrestere billettselgere. Dessuten er svartebørshandel ikke et problem, det er en fordel for forbrukerne. Svartebørsen er det frie annenhåndsmarked. Det er i dette markedet den riktige prisen på billetter blir fastsatt.

Kultur- og sportsarrangement blir utsolgt, og noen må stå skuffet utenfor. De mest ivrige er da villige til å betale mye mer for billettene enn det de er solgt for. Dobbel og tredobbel pris er slett ikke uvanlig. Til den utsolgte EM-kvalifiseringskampen mot Danmark i begynnelsen av september, gikk billetter til pålydende 400 kroner for 900 kroner.

Problemet er at etterspørselen er større enn antall tilgjengelige billetter til den fastsatte prisen. Og forklaringen på denne ubalansen er en for lav pris. Hadde Norges Fotballforbund forlangt 800 kroner billetten for en landskamp, ville Ullevål vært et glissent skuekvelden. På fire timer solgte arrangøren 40 000 Bruce Springsteen-billetter til 490 kroner. Dagen etter dukket annonsene om billetter til over dobbel pris opp i avisen. Hadde arrangøren forlangt 1 000 kroner for å se Bruce Springsteen, ville det tatt lang tid å selge unna 40 000 billetter. Da hadde det heller ikke vært noe marked for svartebørsselgerne. Det er kun når prisen er kunstig lav i forhold til markedets betalingsvillighet, at det oppstår en mulighet for svartebørshaiene til å tjene gode penger.

Hvorfor setter arrangøren en for lav pris? Den mest åpenbare grunnen er at det på forhånd er umulig å gjette hva markedet er villige til å betale. Man får bare en sjanse til å selge flest mulige billetter, og da legger man seg ofte litt lavt for å sikre fullt hus. Dessuten priser svartebørsen bare det marginale forholdet mellom tilbud og etterspørsel. At en liten andel av billettene kan selges for astronomiske summer, betyr ikke at alle kan selges til en slik pris. Noen ganger velger til og med arrangøren en pris han vet er for lav i forhold til hva han kunne tatt, fordi han tenker langsiktig. Melker Fotballforbundet eller konsertarrangører kundene sine ved spesielt populære arrangementer, kan det hende at de mest lojale betakker seg i neste runde. Dessuten vil for eksempel Fotballforbundet kunne tape stort i andre markeder, les sponsormarkedet, hvis de ble stemplet som grådige. Prisfastsettelse er med andre ord ingen enkel øvelse."

Disse medlemmer mener at det er mye fornuftig i det syn som trekkes frem i denne artikkelen signert magasinet ansvarlige redaktør Tom Staavi. Disse medlemmer mener at svartebørsselgere selvfølgelig ikke bør få fri tilgang å melke markedet, og svartebørsselgerne må med andre ord ikke gis fortrinn i billett-køen. Dette kan arrangørene selv gjøre mye med ved å begrense antallet billetter hver enkelt kunde får kjøpt, ved å legge andre begrensninger ved kjøp, spredning av salget i tid, egne salgskanaler for å treffe de mest interesserte publikumsgruppene, etc. Slike tiltak vil etter disse medlemmers syn være meget kloke og i vesentlig bidra til å komme uheldige konsekvenser til livs. Et slikt spredningssalg sørger for å fordele knapphetsgodet blant de interesserte på en mest mulig tilfældig måte.

Disse medlemmer har også registrert at flere og flere arrangører følger denne oppskriften, hvilket er svært bra. Disse medlemmer vil imidlertid også i likhet med bladet Dine Penger påpeke fordelene ved å ha etablert et visst annenhåndsmarked i etterkant av

arrangørens fordeling av billetter. Selvfølgelig er det surt å måtte betale dobbel eller tredobbel pris for en billett, men for noen vil det være langt verre å måtte ta til takke med å se fotballkampen på TV eller stå utenfor når konserten med ens favoritt er i gang.

Disse medlemmer ser at falske billetter kan være et problem som forekommer på svartebørsen. Disse medlemmer tror imidlertid at dette problemet kommer til å bli enda større hvis man jager svartebørsselgerne under jorden, slik forslaget fra Sosialistisk Venstreparti-representantene vil føre til. Dersom annenhåndsomsetningen foregår helt åpent, tror disse medlemmer at det vil være lettere å kontrollere de involverte selgerne hvis politiet har ressurser. Samtidig kan myndighetene bruke andre deler av loven for å slå ned på direkte svindel. Disse medlemmer konstaterer at det finnes en del useriøse aktører, blant annet virksomheter som gjennom internetsider utgir seg for å være offisielle salgssteder for arrangementer og på den måte villeder forbrukerne til å bestille billetter hos dem. Disse medlemmer mener at andre deler av norsk lovverk må komme til anvendelse i forhold til disse virksomhetene. Disse medlemmer ser mye av denne virksomheten som ren svindel og vil mene at det må påtales i en slik sammenheng.

Disse medlemmer mener at et spørsmål man bør stille seg er om Danmarks forbud mot svartebørsbilletter, som ifølge Dokument nr. 8:124 (2002-2003) har vært i dansk lov siden 1919, har ført til at det i Danmark ikke skjer svartebørssalg av billetter.

Disse medlemmer vil henvise til at de fleste av oss, dersom vi blir tilbudt en landskampbillett for 1 500 kroner, vil ta til takke med TV-skjermen. At noen imidlertid frivillig betaler slike summer må være opp til den enkeltes vurderinger.

Disse medlemmer ser det også slik at svartebørsselgerne i enkelte tilfeller kan gjøre forbrukerne en tjeneste. For dem som ikke har praktisk mulighet til å ligge to døgn i sovepose for å få billetter til det kulturarrangementet man bare MÅ ha med seg, vil det være en fordel at noen lager et marked der man likevel kan få realisert sin drøm. Svartebørsselgerne lager faktisk dette markedet.

Konklusjonsmessig vil disse medlemmer påpeke følgende:

Svært mye av svartebørssalg kan unngås ved enkle tiltak fra de enkelte arrangørene, blant annet ved å begrense antall billetter hver kunde kan få kjøpt, spredning av salget i tid, egne salgskanaler for å treffe de mest interesserte publikumsgruppene, etc. Arrangørene kan også velge å holde svartebørsselgere fysisk borte fra de områder hvor kulturarrangementet foregår. Disse medlemmer vil også mene at de enkelte arrangørene kan slå hardere ned på dem som videreselger billetter til en for høy pris gjennom de krav arrangøren stiller til videresalg av billettene. Disse medlemmer mener også at arrangørene har et selvstendig ansvar for å politianmelde dem som forsøker å utgi seg for å representere disse gjennom nettsider etc. Politiet må selvfølgelig forutsettes å følge opp dette temaet.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Stortinget ber Regjeringen vurdere ulike tiltak mot svartebørshandel, herunder en vurdering av et lovforbud, og på egnet måte komme tilbake til Stortinget med en sak om dette.

Oslo, i familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, den 16. desember 2003

Sonja Irene Sjøli
leder

Olemic Thommessen
ordfører

